

Hosszúhetényi lakodalmi szokások

/történeti áttekintés/

1972-1992

Hosszúhetény lakossága a század első felében szintiszta magyar ajkú. A vallás tekintetében is mindössze 1 evangélikus, 5 izraelita családon kívül mindannyian római katolikusok.

E szinmagyar község lakóinak hihetetlenül gazdag a népzeneje, sajátosan különleges a népviselete: s mint egységes etnikumnak, a kívülálló szemében érdekesek néprajzi hagyományai, népi szokásai, melyek közül kiemelkednek a lakodalmi szokások.

Dr. Berze Nagy János Baranyai Magyar Néphagyományok c. háromkötetes gyűjteményében mindezek megtalálhatók. Nemes János hosszúhetényi igazgató-tanító sok évtizedes gyűjtő-kutató munkája eredményeképp. A helyi lakodalmi szokásokról is tőle található írásos feljegyzés /III.kötet, 114.old.lo.p./:

"A menyasszony és vőlegény öltöztetésekor a cipőkbe ezüst pénzdarabot tettek, hogy meg ne rontsák. A násznagy megállapította, hogy hány órákor lesz az esküvő, mikorra a menyasszony is külön, a vőlegény is külön a megállapított időpontra elmennek a templomba az esküvőre. Azután mind a két fél hazament a szülői házhoz. Később a vőlegényes háztól a vőlegény kocsin, a násznép gyalog ment az új-menyecskéért. Az indulást lövés jelezte. Megérkezéskor a násznagy kikérte a menyecskét.

Ekkor a násznagy lefizette a virágpénzt /kérődíjat/. Lefizetés után a menyasszony keresztanyja kiosztotta a násznép között a rozsmaringot. Utána a vőfély megfogta a menyasszony kezét és a házból kivezette s itt elbúcsúztatta.

Ezután a menyasszonyt a vőfély feltette a kocsira és a vőlegény ölébe ültette s ezzel a menet megindult. A vőlegényes háznál a násznagy az új párt bekérte.

Az új pár belépett a házba és csókot adott az új szülőknek. A főszakácsnő főzőkanalat adott a menyasszony kezébe és egy fazék ételt megkevertetett vele, hogy jó gazdaasszony legyen belőle. A násznagy a menyasszonyt leültette egy székre és egy fiúgyermeket tettek az ölébe /hogy fiúgyermek szülessen/.

A kis fiú ajándékba kapta azt az almát, amelyet esküvő alatt a menyasszony az inge alatt tartott. Az új pár, az öreg szülők és a keresztszülők leültek az asztalhoz, egy szakácsné kolbászt és kalácsot tálalt, a vőfély vágott belőle három falatot és azt a menyasszony szájába tette villával, aki azt ösz-szerágva titokban egy kendőbe rejtette, arra az esetre, ha az ura goromba lenne, azt megetesse vele s így megjavuljon. Ezután a násznép is helyet foglalt az asztalnál és a násznagy versben felsorolta a lakodalmi ételeket.

Erre a násznép karban mondta: "Éljen az új házaspár és az egész társaság!"

Ebéd végeztével, míg a násznép az asztalnál ült, a menyasszonyt kivezették és főköttő alá tették. Mikor készen volt, a násznagy jelt adott a muzsikásoknak és zeneszóval vonultak a legközelebbi utcai kúthoz. A vőlegény és a menyecske karonfogva a tele vödör mellé álltak az új menyecske a vízbe már-

A. rostranda' Irajai 1925-ben: György Sándor / Zuzmo /, Kati János, Fencse
János / Sükét /, Isztván / Puff /, Dora István / Kispista Tör. Ifj. /, Nagy
Vince, György János? - részben kévre jános / György János /, Rado János / Sela /,
A kiegészítés a fenti névvel rotham: effóvinn, Melikon, J. mátyás, nagy-
dob / Kispista, Klapmél, u. mátyás, Klapmél &
Zuzmo ifj. 2001. június 8. 9. old.

tott kézzel az ura arcát háromszor megmosta s utána kendővel megtörölte. Ekkor a násznagy megkérdezte az új menyecskét - az urára mutatva -, hogyan hívják ezt a fiatal embert? A menyecske így felelt: "Uram Ökelme." Ekkor a násznagy azt kívánta a fiatal párnak, hogy olyan tiszta legyen az életük, mint a kútnak a vize. A keresztanyák a hivatalnok közé süteményt, diót, mogyorót, különféle gyümölcsöt szórtak, amit a nézők kapkodva, egymást lökdösve szedtek össze. Ezután a násznép zeneszóval visszatért a házhoz s ott fogadták az új menyecske szüleit, rokonait, akik csak most jöttek gyertyásmenetben a lakodalmas házhoz. Ezek voltak a vendégek, akiket az új pár szolgált ki.

Vacsora után a násznagy kiosztotta az ajándékot s tánc következett reggelig. Reggel a még ott lévő vendégeket, a keresztanya által hozott vízzel az új menyecske megmosdatta, megtörölte, majd a vőfély egy tányérban a mosdatási díjat összeszedte és a menyecskének adta. /Hosszúhetény, 1934. nov. Nemes János gy./"

A 30-as évektől folyamatosan fejlődött, és természetesen változott a község zenei kultúrája. Korábban a lakodalmi vigaság hangszere a citera /citora/, a furuly /furugla/ volt, majd a "cigányzene" terjedésével egyre nagyobb számban megszólal a hegedű, a cimbalom és a trombita. A hangszerek sokaságára jellemző, hogy 1930-ban Böröcz Balázs /Paksus/, Bózsa Sándor /Kinfitér/, György János /Bóti/, György János /Iskola utcai/, Varga József /Fő utcai/ cimbalommal rendelkeztek, melyek hangolása az u.n. "zsádó" stímm /ahogy annakidején mondták/.

Ezidőtájt alakul meg szervezte Hosszúhetényben a fúvószenekar, melynek vezetője Bögyös János karnagy. Hangszereik Bögyös karnagy feljegyzése szerint: Szárnykürt I.B., Szárnykürt II.B., Piczolo I.Desz., Sipola I.B., Vadászkürt I.Esz., Puzón I.B.Tenor, Elfőneum I.B.Tenor, Trómba II.IV.Esz., Basflügelhorn I.B.Tenor, Helikón I.II.Basso. Nagy- és Kisdob, Cintányér.

Műsoruk zöme indulók de megszólaltatják már a hangszerelt csárdásokat, polkákat, keringőket is. Bögyös János halála után - a 40-es éveket követően 1946-ig / amikor is a községi fúvószenekar megszűnt/ Ébert Bernát kpzett muzsikus Bécsben tanult/ a karnagy.

A zenekari tagok közül többen bekapcsolódtak a karnagy-vezette fúvószenekaron kívüli helyi öntevékeny muzsikások tevékenységébe. Míg a kottáról játszó zenekar helyi hivatalos ünnepségeken vett részt /a helyi hadastyán egyesület, a leventék felvonulásakor, nagyobb állami és egyházi ünnepeken/, addig Fülöp József primás vezette u.n. "pulgerbanda" lakodalmakban, bálokban muzsikált. Tagjai paraszt-, és bányász-emberek, közülük is kiemelkedők: Bózsa Sándor /Kinfitér/, Gergely György /Gergő/, György János /Bóti/, György Sándor /Zsurnó/, Hegedűs István /Csinos/. E zenekar tagjai hallás után muzsikáltak. Hangszereik fúvósban: I., II. Szárnykürt, Klarinét Esz./Sip/, Helikon; vonósban: hegedű, brácsa, klarinét, cimbalom, bőgő, ill. cintányérral és tartó szíjjal felszerelt nagydob. E zenekar volt a kísérője a korábban híres hosszúhetényi "Gyöngyösbokrétának" is.

A korábbi egységes fúvószenekar tagjai közül kerültek ki azok zenészek, akik a 70-es évekig muzsikáltak bálokban, lakodalmakban így: Papp József primás I. Szárnykürt, ill. piszton, Fuksz József /Magyaregregy/ II. Szárnykürt, ill. szaxofon; majd Ébert Bernát, később Fuksz Ferenc /Komló/, Dallos Nándor zongora, ill. harmonika, Schlégl Antal pozan, Papp Ferenc /Magyaregregy/ II. Szárnykürt, ill. gitár, Bauer János dobos. E zenekart kiegészítette

fúvós felállásban a komlói Béta-aknai bányászzenekar néhány tagja.

E zenekarok a 60-as évekig hiven követték a lakodalom "násznagyi" "forgatókönyvét", a lakodalmi hagyományok menetrendjét.

A 40-es években a lakodalmi szokások egyes motivumaiban változások következtek be. A "kéretést" a szülők végezték, mikor is rigmusok nélkül adták elő mondandójukat a "lányosház"-nál. Gyakorlatilag ekkor zajlott le a "gyűrűzés" is, vagy néhány héttel később "eljegyzést" tartottak; természetesen már násznagy nélkül. Ekkor tüzték ki a lakodalom időpontját, a templomban való kihirdetés idejét /esküvő előtt 1 hónappal, 3 alkalommal vasárnapi nagymisén: "hirdettetnek először, ...másodszor,harmadszor;/. Megállapodtak a meghívandók körére, a násznagyra, vőfélyekre, nyoszolyólányokra, a zenekarra vonatkozóan. Tisztázták a lakodalom anyagi, tárgyi és egyéb szervezési tennivalóit.

/Nem volt ritkaságszámba menő a 100-300 fős lakodalom, melyet a lakodalmasháznál /később a művelődési /kultur/ házban, az udvaron nagy sátrat építve tartottak. Az asztalokat a helyi kocsmárosoktól kölcsönözték. A terítéshez szükséges konyhai eszközöket, az üstöket és bográcsokat a szomszédoktól, rokonságtól gyűjtötték össze. 2-3 sertést, esetleg borjút vágtak, s a készítő a lakodalom előtt 2-3 nappal kopasztották az 50-100 baromfit, darálták a diót, mákot a süteményekhez./

A lakodalomba való meghívást két vőfély bonyolította le. A lakodalmakat Hetényben mindig szombati napon tartották. A vőfélyek az esküvő előtt egy héttel /rendszerint vasárnap/, felpántlikázott bottal jelentek meg a meghívandók házában, s rövid versezetben /L.pl.György J.:Hivogató/ adták tudtára a ház népének jövetelük célját. A későbbiekben ez is elmaradt, a vőlegény és a menyasszony hívta meg a rokonságot, ill. egyre inkább elterjedt a nyomdai úton előállított "Meghívó".

A lakodalmas háznál - elsősorban a távoli vendégeket - és a zenészeket ebéddel fogadták. Az ebéd rendszerint tyúkleves, főtt- és sült hús, hideg, friss hurka és természetesen hetényi rizlingx voltak.

Az esküvőre való indulás előtt a násznagy Kászmer /kasmir/ kendővel feldiszitett botjával a bejáratú ajtó /kétajtó/ közé állt, a zenét leállítva megkezdte a vőlegény "kikérését". A kikérő után a zenekar "tust" huzzott, a résztvevők feldiszitett /pántlikázott/ rozmaring ágat kaptak, a vőlegény vendégei többen - férfiak - fehér literesüvegben teli fehérborral, a zenekar kíséretével a lányosházhoz indultak.

A menyasszony házában a násznagy "beköszöntőt" mondott, majd következett a menyasszony "kikérése" /L.a rigmusokat!/, elbúcsúztatása. A zenekari "tus" után, rendszerint a Rákóczi induló hangjai mellett indult el a lakodalmi menet a község-házára. Az esküvői tanúk minden esetben a két keresztapa volt. /az egyházi matriculában is/. A templomi esküvőt követően nótá- és zenészó mellett vonult a násznép a lakodalmas-házhoz. Utközben szorgalmasan kínálták a nézőket a literes üvegekből. Illendő volt, hogy az üvegek kiürüljenek.

Az új pár "beköszöntését" követően a keresztanyák /komaasszonyok/ mákos-, diós-, kakaós és "piros" /alkörmös/ kalácsot osztogattak a nézőközönségnek. A zenekar rendszerint a "Lako-

dalom van a mi utcánkban" kezdetű dallal indította a táncot fúvószenei kísérettel. Csak később, besötétedés után tértek át vonósszenekari játéokra. A fúvós hangszerek ajándéktáncokor, illetve a reggeli órákban kerültek ismét elő.

A vacsora vége felé rozmaring-bokrétával körbe kötött u.n. "menyasszony-pohárral" a két vőfély körbejárja a vendégeket. Miután ki-ki ivott a borral töltött pohárból, pénzadományt tesz az új házaspár részére a másik vőfély által vitt dupla tányérba.

Közben a zenekar is minden vendégnek - kérésére - eljátsza a nótája első versét ismétléssel. A dobos által körbe vitt dupla tányérba adott pénz a zenészeké.

Éjfél után az "ajándéktáncot" köszöntötte be a násznagy, majd "Eladó a menyasszony!" felkiáltással minden vendég /először a keresztszülők, majd a házaspárok, ill. a legények és lányok "karéjban"/ táncol aznűj párral /rövid zene, rendszerint csárdás, v. gyorscsárdás/. Adadják az ajándékot a két anyósna /napamasszonynak/.

Ajándékok: pl.: nagy, keretezett szentkép, ágyterítő, konyhai felszerelések, ritkábban pénz; újabban háztartási gépek és többnyire nagyobb pénzösszeg borítékban. Az ajándéktánchoz szolgáltatott kísérő zene pénzadománya a zenészeké.

Jóval éjfél után az ajándéktáncot követően újra megteritenek; hideg sültet, friss hurkát, tortákat és süteményeket szolgáltatnak fel. Az étel, ital /bor és pálinka, - újabban sör és egyéb rövid italok/ az asztalon maradnak reggelig, s ki-ki válogathat belőlük. Az ételek felhordása közben a menyasszony elvonul és átöltözik "menyecske" ruhába.

A hajnali órákban, emelkedettebb hangulatban eljárták a "köröszt"-táncot, "vankos"-táncot és a "kigyó"-táncot. E táncokat a hetényi hagyományörző együttes feldolgozta, műsorukban ma is szerepel, s nem egy alkalommal a lakodalomban napjainkban is szívesen járják.

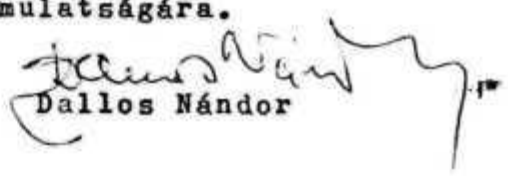
A hetényi lakodalmi násznagyi teendőket korábban ^{Forma: Dinkler, majd (Chiriac, m. m.)} György János /szül.: Hosszúhetény, 1900. Iskola u. 41. sz./, később - az 1960-as évekig - Bocz István /szül.: Hosszúhetény, 1907. Iskola u. 17. sz./ látta el. ^{Barva János}

Mindketten a maguk idejében a környék híres násznagyai voltak, de leginkább itthon szerepeltek.

Mint annakidején - gyűjtő munkám során - elmondták, saját "násznagy-könyvvel" nem rendelkeztek, bár olvastak ilyeneket; belőlük merítettek is, de igen sok verset saját maguk költöttek, melyek izes népi kifejezésmódról, hangulatos szóképekről és nagy humorérzékről tanuszkodnak.

Természetesen az összes rigmust szabadon /nem olvasva/ adták elő a násznép nagy gyönyörűségére és mulatságára.

Hosszúhetény, 1992. január

Dallos Nándor

LAKODALMI RIGMUSOK HOSSZÚHETÉNYBEN

Rocz István nácsnagv

57 éves

Hosszúhetény, Iskola u. 17.

Gyűjtő: Dallos Nándor, 1964.

A vendégek meghívása

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztus!

Azért kerestem fel e tisztcs hajlékot
És ebben a virágzó érdeces családot:
Követvén vőlegényünk Fejes István és menyasszonyunk
László Mária minden parancsait,
Ki szívből tiszteli minden rokonait és barátait
És kéreti általam az egész családot;
Ne vessék meg, kéri az atyafiságot.
Kinek jövő szombaton lesz a lakodalma,
Ha Isten kegyelme számunkra megtartja.
Azért szombaton délután két órára,
Kés, kanál és villával ellátva
Jelenjenek meg a tisztcs házánál,
Mert ő kelmetek számára elkészíté
Húsát, borát és pengő muzsikáját.
Azért kérem, ne vessék meg hívogató szavát,
Töltsék nála vigan a mennyegző napját.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A vőlegény kikérése

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztus!

A vőlegény helyett emelem szavamat,
Hagyjátok el kissé most a nótátokat.
Zene ne szóljon, mert a szívnek érzése
Sokkal nagyobb, mint ama muzsika zengése.
A vőlegény engem fölkiért szeretettel,
Hogy ő helyette is egész tisztelettel
Zengeném búcsúját, búcsúzó szavait,
Hallgassák meg tehát fő őhajtásait:
Kedves jó szüleim, édesapám s anyám,
Ma így köszöntött be az ősz hajnal hozzám:
Hogy ébredjek, mert fölvirradt esküvőm napja már
Október havának utolsó szombatján.
Meghatódott szívvel útrakészen állok,
Búcsúzóul még csak néktek eképp szólok:
Ugyan szülői házatokból én el nem távozom,
De azért fogadjátok tőlem néhány búcsúszavam.
Mert Isten hajlékába indulni akarok,
Hol örökös hűséget ott páromnak fogadok.
Most csak áldásokat várom és búcsúzó csókotok,
Ugy engedjétek esküvőre szeretett fiatalok.

Először megcsókólok édesapám munkás kezeitet,
Mellyel fölneveltél engem, gyermekedet.
Arcod verejtéke, mik értem elhullottak,
Az Isten fizesse meg te neked azokat.
Mer' becsületes munkád által mindig azon voltál,
Hogy gyermekedet boldogítsad és a javamra szolgálj.
Házat, otthont építettél családotd számára,
Legyen érte az emléked mindörökké áldva!
Munkára és szorgalomra engem tanítottál,
Előttem mint édesapa jó példával jártál;
De ki tudná még felsorolni sok szép érdemeid,
Mig jártad értem az életnek gondterhes útjait.
Köszönöm hogy fölneveltél s jóra tanítottál,
Ha vétettem ellened, kérlek megbocsássál!

Most hozzád fordulok kedves édesanyám
búcsúzó szavaimmal,
Hát jöjj közelebb hozzám!
Engedj ráborulni anyai kebledre,
Mert indulni akarok a szent esküvőre.
Ma egy új életnek nyílik meg előttem kapuja,
Ezért illő visszatekinteni egy pillantást a múltra.
Hogyan is neveltél, hogyan is dajkáltál,
Mer' az anyai hivatás áldozatokkal jár!
Ki ott küzdöttél szorgalommal az édesapám mellett,
Hogy hiánya ne legyen semmibe' a te kedves gyermekednek.
És így elsodorta az éveket az élet folyó vize,
Jóba' és balsorsba, bánatba', örömbé';
Itt az idő midőn indulok a szent esküvőre.
Mer' most esküvőre vár engem a párom,
Szeretett jó édesanyám, áldásodat várom.
Ugy lesz boldog az én páros éltém,
Ha anyai áldásod kísért mindig engem.
Legyetek ma örömszülők s legyetek boldogok,
Azon leszek, hogy soha bennem ne csalatkozzatok.
Most köszönöm még egyszer fölnevelésemet,
Csokolom szülői áldott kezeteket,
Áldja meg az Isten minden lépésedet.

Édes legénytársim, minden jó barátim,
Kikkel eltöltöttem eddigi éveim,
Köszönöm szíveimből megjelenéseiteket,
Igen szépen kérlek, el ne felejtsetek!
Drága menyasszonyom, édes hitves párom
Lesz most fő örömöm, minden boldogságom.
De azért' titeket sem foglak feledni,
Mint jó barátimat, siromig szeretni.
Örvendeztetek hát jelen mennyegzőmnek,
Hogy kívánságaim teljesedve lesznek.

Szeretett násznépem most mindnyátokat kérlek,
Eljegyzett páromhoz jöjjetek el velem.
Onnan kíséretetek az oltár elébe,
Legyetek tanúi hűség-esküvőnknek.
Kérjétek ott értem ég és földnek urát,
Házasságomra adja szent áldását.

Induljunk el tehát Isten szent nevében,
Ő legyen vezérünk minden ügyeinkben!

...Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Vőlegény kikérő árva gyermeknél

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztus!

Tisztelt gyülekezet, Isten szent nevében
Induljunk el innen csendes békességben.
Vőlegény urunknak keressük fel párját,
Az ő drága kincsét, kedves menyasszonyát;
Szerezzünk ma néki kedvet, boldogságot,
Tűzzünk a keblére egy szép gyöngyvirágot.
Először majd Isten hajlékába visszük,
Hol szent áldás után boldog leend, hisszük.
Mielőtt tehát a nagy útra indulnánk,
Illő, hogy még előbb búcsúszót mondanánk.

A vőlegény engem fölkért szeretettel,
Hogy ő helyette is egész tisztelettel
Zengeném búcsúját, búcsúzó szavait,
Hallgassák meg tehát fő óhajtásait:

Búcsúzni akarok, óh de hogy is kezdjem,
Jaj, de kire vessem a könnyező szemem.
Árva fiú vagyok, nincsen édesapám,
Egész kiskoromba' árvaság marag't rám.
Boldog az a gyermek, ki il' napot nem lát,
Kinek édesapja viselheti gondját.
Holvagy édesapám? Merre keressélek?
Búcsúzó csókjaim hová küldjem neked!
Kimegyök a temetőbe lelki gondolatba,
S rávetöm szömeimet egy gyászos sírhalomra,
Hol örök álmát alussza egy jó édesapa.

Kelj föl hamvaiddból ma búcsúzómrá atyám,
Adj áldást árvádra mennyegzője napján.
Dobbanjon meg szived gyászos koporsódba'
Nyujtsál vigasztalást árva búcsúzómrá.
De csendes a temető, néma a sírhalom,
A temetőkertbe' csak nyugalom vagyon.
Búcsúzóul elmondok egy esdő "Miatyánkot",
Hogy adjon az ég neki örök boldogságot.
Tested nyugodjon a Jézus szent nevébe',
A hetényi gyászos, csendes temetőbe',
Lelköd pedig jusson az égi mennyegzőre!

A vőlegény kikérője a háborúban elmaradt édesapától

Jaj, de kire vessem könnyes szemeimet,
Kitől is kezdjem el búcsúzó versemet?

Hol vagy édesapám, merre keressélek,
Búcsúzó csókjaimat hová küldjem neked?
Ki elmentél a háborúnak vérzivatarába,
S kedves családjához nem tért többet vissza.
Hová menjünk mostan kisírni könnyeink,
Nem tudjuk a sírod merre domborodik.
A szomorú ősznek Mindenszentek napján
Hősi tested fölött nem gyúlnak a gyertyák.
Nem visz rád virágot hitvesed, gyermeked,
Virágot sírodra Isten keze ültet.
Ha veled e földön már nem lesz találkozás,
Szent vallásunk ezt tanítja: lesz majd viszontlátás!

Mindennapi imánk érted száll az égbe,
Nyugodjál békében Jézus szent nevébe',
Valahol messze távol tőlünk, az idegen földbe'.

Beköszöntő a menyasszony házánál

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztusi!

Menyasszony és vőlegény egymást megszerették,
Sorsukat egymásnak a kezébe tették.
Egymásnak akarnak ezentúl csak élni,
Ma megylünk e frigyre ég áldását kérni.

Itt áll a vőlegény, vele jött násznépe,
Hogy az Ur házába rendben elkísérje.
Mer' e házban vagyon Ő gyönyörűsége,
Illő tisztelettel bejöttünk hát érte.
Elsőbb elkísérjük az Isten házába
És ott összekötjük a hitnek láncával,
Hogy vidám örömben, tartós boldogságban
Éljen mindhalálig szerelmes párjával.
Ezért a menyasszonyt adják ki hát nekünk,
Hogy az Ur házába eljöhessen velünk.

Dicsértessék a Jézus Krisztusi!

A menyasszony kikérése

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztusi!

Tisztelt vendégsereg, egy kis szóra kérem,
Egy pár szót indítok, amig végét érem.
Méltó, hogy midőn il' útra indulunk,
Isten, ember előtt hiven beszámoljunk.

A menyasszony búcsúzik édes szüleitől,
Szívéből szeretett jó testvéreitől.
Szólana, de nem tud, látom bús arcáról,
Én tehát elmondom, mit elméje gondol:

Búcsúzni akarok, óh de hogy is kezdjem,
Midőn reád vetöm édesapám könnyező két szemem.
Mer' én most már elhagyom apai házádat,
Távozó leányodra, add rá áldásodat.
Hogy az élet meredők és göröngyös utain
A te áldásod kísérje el minden lépéseim.
De először megcsókolom apai munkás kezeidet,
Mellyel fölneveltél engem, gyermekedet.
Arcod verejtéke, mik értem elhulltak,
Az Isten fixesse meg te neked azokat!
Ki értem küzdöttél és bennem volt reményed,
Hogy egykor mellettem találj nyugodt öregséget.
Kire rábízod majd az élted gondjait,
Mikor majd ezüstszinűvé főtí az idő
Hajadnak fűrtjeit.
De nálam másképp határozott az isteni végzés,
Mi ellen nem tehet emberi tervezés.
Én most már elmegyek, búcsút veszek tőled,
Bocsáss meg jó atyám, ha vétettem néked!
De itthagynom emlékemet, véd be a szivedbe,
Gondolj rám jó atyám úgy reggel, mind este

Ha pedig eljön az öregség napjai,
Ha nem lesz ki téged akkor majd gyámolit
Jöjj el akkor hozzám s nyujtok segédelmet.
Ápolód jó atyám és gyámolitód leszek.
Most köszönöm, hogy fölneveltél és jóra tanítottál,
Ha vétettem ellened, kérlek megbocsássál.
Csókolom mégegyszer apai kezedet,
Áldja meg az Isten minden lépésedet!

Most zenével és búcsúszóval egy percre megállunk,
Mer' egy édesanyának könnyit hullni látunk.
Megindul a szívünk az anyai bánaton,
Ki gyermekét siratja, mint madár az ágon.

Isten veled most hát kedves édesanyám,
Köszönöm hogy fölneveltél szerető jó dajkám.
Fehér fátyol-koszorúval útra készen állok
Búcsúzóul még csak néked ekképp szólok:
Tárd ki felém mégegyszer anyai két karod,
Mert csak néhány perc még, hogy a tiéd vagyok.
Itt hagyom a szülői házat, mint a költöző madár,
Ki szeretett párjánál új otthonra talál.
Elszállok már édesanyám védő szárnyad alól,
Hallgatag lesz a szülői ház leányod szavától.
Ha majd az élet eljön bajaival
És bekopog ajtómon viszontagságokkal,
Akkor is panaszom csak néked mondom el,
Mert egyhet és vigaszt csak nálad lel a szívem.
Mielőtt jó anyám búcsút veszek tőled,
Öleljhát mégegyszer anyai szivedre.
Védőszárnyad alól eressz útra engem,
Búcsúzó csókomat jó anyám fogadd el!
Add rám áldásodat, úgy eressz el tőled,
Kedves édesanyám Isten legyen veled!

Kedves jó testvérem, mit is szóljak neked,
Köszönöm a testvéri jószívűségedet.
Mer'én most már elhagyom szüleink otthonát,
Örül szívünk - ha messziről is - majd meglátjuk egymást.
De bármil' messze választ is el bennünket az élet,
A szívünkbe' élni fog holtig a szeretet.
Most testvéri jó szívem néked azt kívánja,
Iskoláid- és jövődet siker koronázza.
Találd meg te is majd életednek párját,
Kivel járni fogod boldogságod útját.
Édes szüleinkhez, kik fölneveltek minket,
Mutass hozzájuk mindig gyermeki hűséget.
Most pedig jöjj hozzám, búcsú csókot adok,
Bánatos a szívem, többet nem szólhatok.

Édes nagyszüleim, jertek búcsúzómra,
Fogadjátok búcsú csókom menyasszony koromba'.
Édes jó nagyapám, ki ol' jó voltál hozzám,
Mint egy édesapa, rólam gondoskodtál.
Isten fizesse meg fáradozásodat
Jóságodat, szereteted és mindön munkáidat.
Ezüstszinűekké lettek hajadnak fűrtjei,
Megviselt az idő, az élet gond-bajai.

Te még dolgozgatól, nem magad javára
Családodér' gyermekednek, unokáid számára.
Isten fizesse meg fáradozásodat,
Jóságodat, szereteted és minden munkáidat.

Jó nagyanyám, ki az édesanyám után
Te voltál énnékem fölnevelő dajkám.
Annyi áldás szálljon te reád az égből,
Ahányszor fölvetted karjaidba engem.
Köszönöm jó dajkám fölnevelésemet
És ha mindezeket meghálálni nem tudnám teneked,
A jó Isten százszorosán fizesse meg neked!

És ha napjaitok - nagyszüleim - meg lesznek számlálva,
Eljön életetek utolsó órája,
Akkor is kérem az ég és földnek urát,
Hogy adja meg tenéktek örök boldogságát!

Búcsúzóom tőletek minden rokonaim,
Körösztisztók, szomszédok és unokatestvérim.
Kik az életnek gondterhes útjait járjátok,
Lelkierőt, reményt mindig találjátok.
Áldja meg az Isten házatokat minden lakójával,
Áldja meg kezétöket minden munkátokban.
Most pedig jöjjetek, búcsúcsókot adok,
Bánatos a szívem, többet nem szólhatok.

Leány-barátnőim, ti nyíló virágok
Búcsúzásom közben hozzátok is szólok.
Szép koszorútökből én most már kiválok,
Társnői szíveimből még egyet kívánok:
Adja a teremő, ki gondol ránk sokat,
Találjátok ti is meg a párotoakat.
Akivel járjátok együtt utatokat,
Boldogság mezején szedvén virágokat.
Hogy ez megtörténjék, én is esedezek,
Leány-barátnőim az Isten veletek!

Most pedig kísérjete az Isten házába,
A mindenhatónak szentelt templomába.
Kérjete az Istent értem imádkozva,
Ő áldását adja szent házasságomra.

Induljunk el tehát Isten szent nevében,
Ő legyen vezérünk minden ügyeinkben.

Dicséértessék a Jézus Krisztus!

Az új pár bekérése az esküvő után

Legyen az Istennek dicsőség az égbe',
Szerencsével vittük nagy dolgunkat végbe.
Legyen az Uristen mindig a vezérünk,
Igaz gyámolítónk, míg a földön élünk.
Váljék az új párnak mai esküvése
Lelkeinknek örök javára, üdvére.
Elhangzott az eskü az ifjak szájából,
Egy párként jöttek ki az Ur hajlékából.
Örvendjünk tehát e ritka szerencsének,
Mivel már vége van a szent ünnepélynek.
A családi ünnep jöve im utána,
Foglaljunk hát helyet egy kis lakomára.

Tisztelt házigazda és gazdaasszonyunk
Nézzék, hogy milyen szép virágsszálat hoztunk!
Melyet szeretett fiuk leszakított,
Kit az Ur angyala Őneki mutatott.
Már ezután itt fog Őneki nyilani,
Ha Isten úgy akarja, gyümölcsöt is hozni;
Melybe' lehet maj' a szülők reménysége,
Legyen hát e virág a ház ékessége.

Én pedig kérem, hogy ne beszéljek többet,
Tisztos hajlékukba fogadják be őket.
Az apának, anyának kívánt öröme,
Az egész rokonság nagy dicsőségére.

Dicséértessék a Jézus Krisztus!

A vacsora beköszöntése

Szerencsés jó estét kívánok mindenkinek
Ezen mennyegzőben összegyűlt seregnek.
Míg rebegő nyelvem szárnyára ereszttem,
Előbb szemelnet az égre emelem.
Mer'onnét várok áldást az új házaspárra,
E vendégseregre és szép magyar hazánkra.
Óh édes Jézusunk, jöjj hozzánk segélyre,
Hogy a multságunk rendben menjen végbe.
Mint ahogy elmentél a kánai mennyegzőbe,
Hol első csodád által látták istenséged.
Olvastátok ugye a szent Bibliába',
Milyen szép mennyegző volt egyszer Kánaánba'?
Krisztus urunk volt ott a fő vendég kérem,
Nagyon örvendezett a szép ünnepségen
És ez megtetszett, Őneki egészen:
Belerendelte a hitünkbe' szépen.
Én is ott voltam abba' a multságba',
Amit ott tanultam, azt használom máma.
Sokat nem tanultam, azt tudja mindnyája,
Hogy egy kicsit buta voltam én az iskolába'.
De a tanító úr mogyoró pálcája
Mégis rászoktatott egy kis tudományra.
Igaz, volt ám sokszor, hogy "feküdj csak a padra!"
Juji De nem is kíványok még rágondolni se arra.
Szegény kis nadrágomat úgy ki-ki poróta,
Hogy még aki nem kapott is, a fenekét vakarta.
De nem szólhatok erről, mer' zaklat a szakácsné
És ha sokat várunk, hát mind elpuhul a lé!
Látják vendégeim az asztalt megterítve:
Tányér, kanál, villa, kés el van készítve.
Jönnek majd étek is mindjárt sorjába'
Szakácsné asszonyunk nem dolgozott hiába!
Nehogy az asztalon az étel meghűljön
És felmelegítése dologba kerüljön,
Tessék mindenkinek helyre telepedni,
Mer' az ételekrű is akarok még szólni.

Kinn voltam a konyhán, néztem mindenekre
Sok finom falatra, sok úri étekre.
Kötelességem ez, én vagyok mestere,
A mi örömatyánk rendelt engem erre.

Készülnek az étkek, süt, főz a szakácsné
Ol' ügyes a keze, mind senkise másé.
A jó ételeket tudja kavargatni,
De boroskansót is tud ám hajtogatni.
Annyit mondhatok: annyi minden készül,
Mit szem, száj kívánhat süttön, főttön kívül.

Rotyog a sok fazék, piros a pecsönye,
Most került nyársra egy félöles kecsege.
Lesz bagolynyerítés apró salátával,
Rántott kocsizörgés párolt káposztával.
Vékony cinögessző kemince nyögéssel,
Csirke turbékolás cukrozott gyömbérrel.
Sült pecsenye helyett egy nagy fejsze foka,
Háromszáz esztendő kerekének agya.

Azér' hát készüljön ki-ki nagy munkára,
Kapaszkodják bele az ő kanalába.
De ne féljön, a gyomrát nem rontja meg senki,
Mert olyanformán hallottam, hogy nem is kapunk enni.
A házigazdának meg az az akarata,
Hogy vendégei legyenek, biztatja.
Általam üzeni, készül a vacsora,
A sütkemencét is már megcsapoltatta.
Hogy jókedvünk legyen, jót mulathassunk,
Inni aludtتهت, meg egy kis savót kapunk.

Most pedig visszamegyök újra a konyhára
Ezen finom ételöknek drága illatára.
A szakácsné-asszonyt megsürgetöm kicsit,
Addig vendégeink egyék meg a semmit!

Násznagyi felkösztö az új párhoz

Ugy szép most a szívünk a kedv tengerében,
Ne legyen hát bánat senki kebelében.
Nem siralmas harc ez, félre most a bajjal,
Vigadozzunk, míg ránk nem köszönt a hajnal.
Asszonyok, leányok, férfiak és ifjak,
Aki csak vendége e mennyegzős háznak;
Rajta az áldóját, töltsünk a pohárba,
Igyunk az új párnak egészségére ma.
Mer' úgy van az embörnek jókedve, vigsága,
Ha az a kis vinkó az embört csikálja.
De azér' módjával vegyünk az úrnak áldását,
Mer' sok bor az embörnek okozá romlását.
Férfinak a sok bor nem válik díszére,
Az asszonynak pedig kontya csúszik félre.
Mérsékletes ital lesz ember hasznára,
Legjobb gyógyítószer a búbanatára.
Borból hát a fehérnép keveset fogyasszon,
Mer' nincs rútabb látvány, mint egy részög asszony.
Egyszer láttam egyet, júj, de megútáltam,
Hogyha rá gondolok, há' bórsózik a hátam.
Most pedig tegyünk úgy, mint atyáink tevének,
Dicséretet mondjunk az Isten szent nevének.
Áldjuk őt mindnyájan égi kegyelméért,
Hogy ezen esküvő is szépen véget ért.

Kérjük, hogy fogadja ő szent kegyelmébe
És tartsa meg az új párt egész életébe'.
A két örömapa az örömanyákkal
Örvendezzenek maj' sok-sok unokákkal.
Végtére most pedig poharat emelve
Az új pár és vendégei jó egészségére
Borom kiürítem, szavam így végezem:
Sokáig éltesse őket a jó Isten!

Beszéd a házasságról
/a vacsora végén/

Kedves vendégcsereg, lányok, ifjak, vének,
Illő becsülettel egy kis csendet kérek.
Míg a házasságról beszélek egy kicsit beszélek,
Hallgasson rám minden megteremtett lélek.
A szent házasságot az Isten rendelte,
Amikor Ádámnak Évát teremtette;
Hogy örömben és bűben segítőtje lenne,
A szent Bibliában így vagyon ez benne.
De boldog is kinek van édes hű párja,
Mer' a jó feleség a ház gyöngyvirága.
Vig öröm és áldás száll vele a házra,
Kivirágzik szépen a boldogság fája.
Magányos legénynek unalmas az élet,
Nincs kivel megossza, hogyha kedve éled.
Nincs ki vigasztalja, ha nehéz az élet,
Nincs ki szólna néki édes szép beszédet.
Azér' hát legények előre, előre,
Készüljön mindönki a szép menyegzőre!
Gondolkodtam én is sokat már felüle,
Nem jönnek el hozzám, mer' meg vagyok vénülve.
Mivel tehát a házasságról beszélek én mostan,
Mí minden kell hozzá, el is mondom sorban.
Ha a biztatáshoz im már hozzáfogtam,
Nem tarthatom így a többit se! titokban.

A gazgaasszonynak tehát először tűzhez' kell,
Mer' hogyha az nincsen, bizony könnyen hagy el!
Szobába, konyhába legyen elégséges
Bútor, olyan holmi, ami csak szükséges.
Mer' ha az asszony lát ezekben' szükségét,
Nem ülhet senkivel vidám vendégséget,
Dörmög-morog aztán ökelme urára,
Hogy a ménkü hozta őtet a nyakára!
Hogy tehát ezt kerüld, és hogy kedvét leljed,
Mindeneket végy és gondolatát ellessd.
Seprű, ruhakefe, bőrrönd, aktatáska,
Mángorló, sótartó, motolla és rokka.
Falra cifra tükör, új szék, fényős asztal,
Kell ágy, láda, divány, karszék jó puha vánkossal.
Tele doboz legyen szépítő szerekkel,
Rózsavízzel és egyéb jószagú kenettel.
Házad előtt, ha lát jární zsidót, immár
Ugy hajt, úgy tuszkol, valamint a tatár,
Hogy végy kendőt, csipkét, ollót, gyűszűt, meg tűt,
Ládára lakatot és más ilenneműt.

Vásárra kell menned, mer' kerget az asszony,
Kell harisnya, cipő és újmódi karton,
Fekete selőm-, vagy másszinű keszkenő,
Ez már aztán az igazi bökkenő!
Apró- és nagy fazék, bögre, szilke és tál,
Hidd meg azt barátom, hogy nagyon megrostál!
Nyárs, sütőlapát, rostél', tőkgyalu, pemet,
Ám mindezeket nem termi a szemed!
És sok lábas-edény, valamint lábatlan,
Kis- és nagykalányból lukas és lukatlan.
Rosta, szita, aztán lekvárfőző kanál;
Kézi-, azután meg több szakajtó, kosár,
Sodrófa és deszka, kis-, és nagy meszelő,
Dagasztószék és szép fényes pléhreszelő.
Honnan szeded mindezt jó barátom elő?
Ez a gazdaasszonynak ám mindnyája kellő!
Kell ám ezenfelül sajtár és tekenő,
Rézlabos, vaslabos, üst, bogrács, serpenyő;
Levesmerő- és szép réz-, vasnyelű kalán,
Sótartó, más eszköz lógjon konyha falán.
Jaj, hát ezután még a lakószobára
Még sokkal több kell, mint a konyhára!
Mer' nem is szólottam a szekrényekről,
Aranyos képkről és ágyterítőkről.
De mint elmondtam, már ez is elég jaj,
Pedig hátra is maradt még egy nagy baj:
Mondanám is, nem is, igazán áttallom,
De végtére ezér' el nem titkolhatom.
Hogy mi türés-tagadás, erre is kell menni,
Hogy a menyecskének bőcsöt /babakocsit/ is kell venni!

Ebből áll röviden párosság, házasság,
Akik csak próbálták, mind így találták.
De ez a baj még rosszabb, hogy a jó asszony ritka,
Ezér' tudom sok nő áll ellenem síkra.
Nem bánom, ha mindjárt szemem kiássák is,
Megmondom, hogy: sok asszony, rosszabb mint az áspis!
Mer' dühös, mind a sárkány, kelepel a nyelve,
Jaj annak a férjnek, ki ilyen szerez be!
Duzzog, dörög, pöröl, savanyó az arca,
Mint a ma szakasztott éretlen vadalma.
Jaj! Aki ilent kap, azt megverte az Isten,
Mer' a rossz asszonynak a földön párja nincsen.

De már nem szólok többet, hanem az új házaspárnak
Szerencsés és boldog életet kívánok!
Éljenek az újházasok!

Az ajándéktánc beköszöntése

Ime itt áll előttünk az ékes menyasszony,
Hogy menyasszony fejjel mégegyszer mulasson;
Mindenkinek egy nótát juttasson
És az ajándékból új cipőt varrasson.
Táncoljon hát vele mindenki egy kurtát,
De arra vigyázzanak, hogy le ne tiporják a cipője sarkát!
Arra gondoljanak, hogy drágáér' ~~mint~~ varrták,
Ajándékkal, százasokkal tömjék meg a markát.

A szegény zenészekről is szólok én még egyet,
Mer' roppant baja esött fáraó népének.
A barna primásnak elszakadt a húrja,
Szörnyű bánatába' majd a földet túrja.
A kontrás elesett, betörte az orrát,
Közbe' agyoncsapta drága jó szerszámát.
A szegény bőgősnek még jobban megesett,
A bőgőt széknék nézte és belételepedett.
Igy hát szegény szöröncsétlenök most nem muzsikálhatnak,
Vályogot vetni mennek, ezön gondolkodnak.
Ha nem szól a zene, mi mellett táncoljunk?
Tán biz' nekiüljünk és itt tollat fosszunk?
Inkább azt mondom én, hogy zsebünkbe nyuljunk,
A szerencsétlen zenészeknek néhány forintot adjunk.
Ettől a szerszámuk szépen meggyógyulhat,
Úgy húzzák maj' megín', mint a parancsolat!
Éljenek az új házasok! Kezdhethjük az ajándéktáncot.
Hadd szóljon!

A menyasszony ajándékának átadása

László Mariska, a mi kedves menyasszonyunk megajándékozza
az ő jövőendőbeli /ipát/ édesapját és /napát/ édesanyját
egy inggel és egy szép fejkendővel!
Köszönöm szépen édes lányom, nagyon szeretöm az ajándékot,
de százszor jobban magadat.
Szakadjon az ajándék, maradjon a gazdája, egészséggel viselje!

Az új menyecske beköszöntése

Jó reggelt kívánok, idehallgassatok,
Ujság van közöttünk, mit közhirré adok:
Leányok serege eggyel megapadott,
Asszonyok serege eggyel szaporodott.
Kit az este láttak még hajadon-lány fővel,
Most pedig itt vagyon diszes főkötővel.
Itt is beteljesült az Isten rendelése,
Mer' itt vagyon előttünk az ékes újmenyecske.
Felkötötték fejére az asszonyi kontyot
És alárakták neki a családi gondot. Ékes főkötődet viseld egész-
séggel, Járjál a családnak majd mindig kedvével.
Legyél gondozója férjednek, szülőknék,
Hogy benned a legnagyobb örömet leljenek.
Turbékoljatok most galambok módjára,
Szaporodjatok is úgy jövő ilyen-tájra.
Végre az ég áldása szálljon le reátok, Boldog házaseletőt szí-
vemből kívánok.
Éljenek az új házasok!

.....

György János

65 éves

Hosszúhetény, Iskola u.41.

Gyűjtő: DN.1965.

Gyűrűzőkor

Tisztelt vendégsereg!

Tudjuk azt, hogy a házigalamb, midőn akkorára felnő, hogy párosodni óhajt, otthagyja az ősi fészket és elindul magának egy párt keresni, akivel egy újabb fészket építsen és egy új családot alapítson.

Nekünk is van egy ilyen páratlan galambunk, aki már szintén párosodni óhajt.

Mivel olyan kedvenc galamb, nem engedték el, inkább mindnyájan fölkerelkedtünk és elindultunk az ő párjának megkeresésére. Mer', hogy hol találjuk meg, nem tudjuk, de mivel itt láttuk a legfényösebb lámpát, tehát ide tértünk be.

Má' most sziveskődjenek megmondani, van e kendőknek ilyen páratlan galambjuk, amely a mienknek megfelelné?

Ha pedig van, tessék bemutatni!

/2-3 fiatalít előzőleg felöltöztetnek maszkának, figurának, mutogatják: Ez az? Tetszik-e? Persze, hogy nem vál be.

Végre behozzák az igazit. A násznagy egymás mellé állítja a vőlegényt, menyasszonyt, elkéri a gyűrűket, tányérba, vagy pohárba teszi, majd áldást ad az új mátkapárra/:

A mindenható Istennek, az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek áldása szálljon le reátok!

Amint ti most egymással gyűrűt cseréltök, úgy cseréljétek össze szívetöket is.

Amint ezen karikagyűrűnek nincsen vége, úgy a ti egymás iránt való szereteteknek se legyen vége az életben.

Kivánom, hogy boldogok és szerencsések legyetek egész életekben.

/kicseréli a gyűrűket, fölhúzza az ujjukra kicserélve/

Mikor Isten Ádám atyánkat és Éva asszony-anyánkat teremtette és őket a paradicsomba helyezte, Isten a megpárosodást már akkor elrendelte.

Ti is ifjak elértétök ezen megpárosodásnak a célját, azért kivánom, hogy az Isten adja rátok az ő áldását, mind ama bő viz áradását.

Amint én most összekötöm kezeitöket ezen "gyöngeruhával", úgy kösse össze Isten a ti szíveitöket a szeretetnek erős lángjával.

Egymást mindig hiven szeressétek,

Egymásnál szebbet és jobbat ne ismerjete.

Végtére pedig csak a halál válasszon el egymástól benneteket!

Hivogató

/A vendégek meghívása lakodalomba/

Alázatossággal lépek e hajlékba,

Ég áldása szálljon a benne lakókra.

Jövelelem okát elmondom én bőven,

Egy szép menyegző van nálunk készülőben,

Melyre e családot általam hivatja

Tóth István vőlegény s az ő kedves atyja,

Aki jövő szombaton a kedves fiának

És az ő szerelmeta jegybeli párjának,
Az Isten házában tartja esküvőjét,
A saját házábanál meg a mennyegzőjét.

Ennek a szép napnak megüljük a torát,
Készített a gazda bőséges vacsorát.

Azért szombaton délután két órára,
Kés-, kanál- és villával ellátva
Jelenjenek meg ott, tisztos hajlékába,
Mert ő kegyelmeknek számára elkészíté
Húsát, borát és a pengő muzsikáját.

Ne vessék meg kérem hívogató szavát,
Töltsék nála vígan a mennyegző napját.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A lakodalom

A vőlegény kikérése

Mégis

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Ime elérkezett az az óra,
Hogy ajkam felnyissam búcsúzó szókra.

Kedves jó szüleim: édesapám s anyám,
Búcsúzásképp szólok hozzátok!
Am Isten áldása szálljon le rátok!

Köszönöm a sok jót, mit velem tettetek,
Mert jóra és becsületre neveltetek.
Az Isten úgy engedje, hogy mindezt visszafizethessem.
Most pedig adjátok rám szülői áldástokat,
Mielőtt elindulnánk e fontos útra;
Mert magános éltem nemsoká felváltom,
Egy hitess-társamnak szívemet ajánlom.
Megyek is, mert vár rám szerető hű szívem,
Hogy szent hittel legyünk mi egymásnak híven.
Gyermekei hibámért hát engedelmet kérek,
Ha megbántottalak jó szüleim titeket.
Szülői áldástok most felém hintsétek,
Az Urnak áldása legyen tiveletek.

Kedves testvéreim, fogjátok meg kezem,
Töletek válásom esik nagy nehezen.
Tartson össze Isten testvér-szeretetben,
Jók legyünk egymáshoz az egész életben.

Kedves Öregszülők, addig el nem megyek,
Mig fejetekre áldást Istentől nem kérek.
Isten, ki engedte az öreg kort nektek,
Adjon egészséget és örizzen meg titeket.

Kedves alsó, felső-, jószívű szomszédim,
Kik itt jelen vagytok, minden rokonaim.
Kísérjete ti is az Isten házába,
A mindenhatónak szentelt templomába.

Kedves legénytársaim, ifjú barátaim,
Akikkel ézeddig töltöttem napjaim:
Sok boldog napokat időztem köztetek,
Nagyon szépen kérlek, el ne felejtsetek!

Habár menyasszonyom, édes hites párom
Lesz most fő örömöm, minden boldogságom;
De azért titeket feledni nem foglak,
Jóbarátaimnak siromig megtartlak.
Örvendezzettek hát jelen mennyegzőmnek,
Hogy kívánságaim teljesítve lőnek!
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A menyasszony felszólítása esküvőre

Mégis dicsértessék a Jézus Krisztus!

Eljöttünk éretted szépséges menyasszony,
Orcádon boldogság rózsás pirt fakasszon.
Eljöttünk éretted, hogy most elkisérjünk,
Jer kedves utadra leányzó mivelünk!
Nem jössz többé vissza, mint lány e hajlékba,
Meg lesz má' magadnak a házad tájéka;
Annak viseld gondját szereteteddel,
De e tisztos házat ne feledd el!
Mielőtt elmennénk, mondj búcsút e helynek,
Hol eddig is szerettek és ezután is szeretnek.
Mondj köszönő szokat, mondj hálás beszédet,
Mert ide, mint lánynak, nincs visszatérésed.

Ime elérkezett az az óra,
Hogy ajkam felnyissam búcsúzó szókra.

Köszönöm jó atyám sok szivességedet,
Áldja meg az Isten minden lépésedet,
Hogy örömmel élhess sok boldog éveket,
Isten oltalmába ajánlak tégedet!

Szerető jó anyám, hát neked mit mondjak?
Aki hűn dajkálta engem, leányodat.
Follyanak napjai boldogul éltednek,
Mert jó anyám voltál nekem, gyermekednek.
Rátaláltam én már szeretett páromra,
Eddigi helyemet újjal cserélem ma.
Bocsássatok el jó szüleim szárnyaimra,
Áldásotok kísérfen engem az utamra.
Most pedig jöjjetek, forró csókot adok,
Könnyeim hullanak, többet nem szólhatok.

Kedves testvéreim, fogjátok meg kezem,
Tőletek válásom esik nagynehezen.
Kedves testvéreim, szeretlek titeket,
Keserűen esik elválni tőletek.
Az Urnak áldása fejetekre térjen,
Vegyetek gazdag részt boldog szerencsében!

Végre jó szomszédim jönnek elő renddel,
Minden rokonaim a vendégsereggel;
Kik hozzám valának szives szeretettel,
Áldja meg az Isten mind boldog ételtel!

Kedves leánytársim, ti ékes virágok,
Ha tirátok nézek, szinte megújulok.
Óh hisz tiveletek éltem vidám napot,
Együtt követtünk el minden pajkosságot.

Áldjon meg az Isten egy hü párral titeket is,
Hogy együtt örvezdzhessünk menyecske-fejjel is!
Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Beköszöntő a vőlegényös háznál

Tisztelt házigazdánk és gazdaasszonyunk,
Ahová indultunk, nem hiába járunk;
Nézzék csak, milyen szép virágszálat hoztunk!
Meghoztuk a virágot, melyet fiuk leszakított,
Amit az Ur angyala öneki mutatott.
Már ezután itt fog csak öneki nyilani,
Ha Isten akarja, gyümölcsöt is hozni;
Akiben lehet majd a szülők reménysége,
Legyen hát e virág a ház ékessége!

Elhangzott az eskü az ifjaknak szájába?
Egy testté olvadtak az Isten házába'.
A tiszta szeretet láncá fűzte egybe,
Ilyen házasságra áldás vár az égbe'.

Én pedig kérem, hogy ne beszéljek többet,
Tisztos hajlékjukba fogadják be őket;
Az apának, anyának kívánt öröme,
Az egész rokonság nagy dicsőségére.
Éljetek, kívánom sok boldog időket,
Isten hozzon rátok sok jó esztendőket.
Tele legyen mindig pincétek, kamrátok,
Isten oltalmazzon, szép fiatal párok.
Mint a vidám mezők, csendes partja között,
Amely tavasszal virágköntösbe öltözött,
Ugy follyon éltetek, amint óhajjtátok,
A sors tiszteletet derítsen reátok;
Vagy ha néha-néha ködbe borulná is,
Egyik a másiknak legyen védő paizs.
Egyik a másikat úgy nézze, mint hivat,
Egyik a másiknak adja által szívét.
Csupán arra kérlek, egymást szeressétek;
S ha majd egyszer éltetek mécsese kiégett
És bevégeződik pályátok futása,
Fogadjon be titeket az égnek kamarája!

Most pedig hangászok, rajta az áldóját,
Fújjátok meg a Rákócziak híres indulóját!
Ezt nem másnak nevében, ünnepélyes módon,
Hanem amúgy az én magam szakállára mondom.
Akinek nincs kedve, félre áll a szája,
Szedje össze magát, illegjen bokája;
Mert szép menyasszonyt hoztunk,
Itt fogjuk most hagyni,
Talán egy kis áldomást megérdemlünk? Vagy mi?
Itt fogunk mulatni világos virradtig,
És ha az nem lenne elég, hát akkor mind addig,
Míg egy eleven csirke lesz az ólban,
Míg egy csöppentött csöpp bor a hordóban.
És ha a gazdának nem tetszik, hogy mi itt mulatunk,
Vigye el a házat, de mi mégis itt maradunk!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A vacsora beköszöntése

Érdemes uraim, egész gyülekezet,
 Ki igen szép renddel helyre telepedett,
 Tessék kelmeteknek csendességben lenni,
 Mert az ételekről akarok beszélni.
 Mivel én vagyok ma a legelső szakács,
 Mesterségem értem, jobban mint egy takács.
 A sokféle étkek nemsokára jönnek,
 Legényeim ott künn egyre-másra főznek.
 Hogy ne kelljen várni óráról-órára,
 Adtam hát foglalót tizenkét öl fára.
 Most pedig napszámost kell hozzá keresni,
 Mert a fát uraim fel is kell metélni.
 Azért, hogy idején följön meg az étel,
 Hogy itt nálunk senki meg ne haljon éhel.
 Hogy a tehénhús megfőljön idején,
 Taglójával itt van a mészároslegény.
 Azt mondja, hogy ki-ki készítse el gyomrát,
 Mert ő holnap délre levágja a marhát.
 Ott kián kilenc legény reszeli a tormát,
 Mindannyinak nagyon tüzdeli az orrát.
 Agárdra is elküldtem paprikáér' kettőt,
 Elvittek magukkal egy nagy süttöteknőt.
 Sok paprika kell ám holnap a levesbe,
 Hogy ne legyen semmi hiba az ételbe.
 A malomba is elment egy jó béres szolga,
 A téstának való lisztet majd meghozza.
 Magam pedig megyek káposztát gyalulni,
 Ideje lenne azt már besavanyítani.
 Feleségem pedig elment a piacra
 Tyúkot vásárolni a holnapi napra.
 Lesz itt minden elég, majd hozom a többi,
 Addig jó uraim, egyék meg a semmit!

Az ételek felköszöntése

Első tál ételnél:

Ime az első tál ételt most behoztam,
 És hogy el ne ejtsem, sokat imádkoztam,
 Borssal, meg gyömbérrel meg is sózattam.
 Annak örvendek, ha tálát visznek ki üresen,
 Hogy a vendég gyonra nem marad üresen.
 Lássanak hát hozzá uraim jó frissen
 Jó étvágyat hozzá kívánok szívesen.

Második tál ételnél:

Gyenge borbjúhús ez, mit hozok tormával,
 Mert csak húsz tavasszal járt ki az anyjával.
 Gyengesége miatt a szénát nem ehette,
 Szegény gyenge állat, csak a korpát nyelte.
 Ezért a tormaért jó sokat fáradtam,
 Magyarország jó-részét szélteben bejártam.
 Ezt a keveset is a Maros tövében ástam,
 Szerencsémnek tartom, hogy ráakadtam.

Harmadik tál ételnél:

Szárna és káposzta az étkek vezére,
 Nemes magyar hazánk országos cimere.
 Még a királynak is gondja vagyon erre,
 Áldott az a föld, hol terem a gyökere.

De nem is dicsérem, dicséri ez magát,
Mert belevágtam két tábla szalonnát,
Tizenkét dísznőnek elejét, hátulját.
Keresse meg benne ki fülét, ki farkát!

Negyedik tál ételnél:

Most hozok sülteket, még pedig több félért
Ehhez kösszörülje ki-ki jól meg késért.
De el ne csorbitsa tányérjának szélét.
Nincs párja az étkek közt a jó pecsenyének,
Mert ez vidámságoz okoz az elmének.
Ósatyáink is mért voltak olyan vének?
Mert borral és pecsenyével éltek.
Mivel a pecsenyét mindenkor szerették
És utána a torkukat borral öblögették.
Erre már csúsz' a bor, ha tele a kancsó,
Te meg szaladj a pincébe borhordó Jankó!

Ötödik tál ételnél:

Itt a finomlisztből készült jó sütemény,
Nincs ebben se mustár, ánizs, se kömény.
Cukorral vegyítve még nem olyan kemény,
Aki ilyenről él, nem bántja a köszvény.
Feltálaltam tehát a sok báleseket,
Mazsola-szőlővel telt sok édességet.
Tudom, hogy szeretik az itteni szűzek,
Annál is inkább az öregek és öszek.
Oly édes ez kérem, valamint a vót méz,
Mingyár' megkívánja az ember, ha ránéz.
Bátran lehet enni, gyomorban nem nehéz,
Fogjon meg hát minden darabot kilenc kéz!

Beszéd a házasságról

Tisztelt vendégsereg, ifjak és tisztelt vének!
Illő becsülettel egy kis csendet kérek.
Még a házasságot elbeszéltem, egybe'
Méltassanak engem egy kis figyelemre.

A szent házasságot maga Isten szerző,
Maga Isten adta évtől Ádám mellé.
Hogy hű társa legyen örömben és bajban,
Mindezt Mózes könyve híven elénk adja.
De boldog is, kinek van hű felesége,
Mert a hű feleség a ház ékessége.
Vig öröm és áldás száll vele a házba,
S kivirágzik szépen a boldogság fája.
Magános legénynek unalmas az élet,
Nincs kívül megossza, hogyha kedve éled.
Nincsen aki vigasztalja, ha meggyűl a gondja,
Nincsen aki édes szóval kedvesének mondja.
Azért hát legények, kinek nincsen párja,
Tegyen szert mielőbb szökésre, barnára.
Gondolkozom már én is régen felőle,
Talán lesz is végre valami belőle.
Csak az az egy nagy baj, hogy jó asszony ritka,
Ezért tudom, sok nő száll ellenem síkra.
De nem bánom, ha szemem kiássák is,
Mégis kimondom, hogy: némely asszony rosszabb, mint az áspis.
Dühös, mint a sárkány, kelepel a nyelve,
Jaj a férjnek, aki vele vagyon egybekelve.

Aztán duzzog, pöng, dörög, savanyú az arca,
Mint a ma szakasztott éretlen vadalma.
Aki ilyenfélét kapott, megverte az isten,
Mert a rossz asszonynak földön párja nincsen.

De még én a házasságot egybe' ajánlgatom,
Hogy mi minden kell hozzá, azt sem titkolhatom.
Tehát: a gazdaasszonynak háztűz kell először,
Amely mellett finom ebédeket főzzön.
Szobában, konyhában legyen elégséges
Butor és olyan holmi, ami csak szükséges.
Mert ha mindezekben az asszony lát szükségét,
Nem ülhet senkivel vidám vendégséget.

Seprő, ruhakefe és bőrs táskula,
Mángorló, sótartó, rokka és motolla.
Falra cifra tükör, szobába szép asztal,
Kell ágy, láda, karszék jó puha vánkossal.
Tele üveg, finom jóféle ecettel,
Rózsavízzel, vagy pedig másféle jószagú kenettel.

Házad előtt ha lát jární zsidót, immár
Ugy hajt, úgy tusszol ki, valamint a tatár;
Hogy vegyél csipkét, kendőt, ollót, gyűszűt, meg tűt,
Ládára lakatot, vagy más ilyeneműt.

Vásárra kell menned, mert kerget az asszony?
Kell kapca, cipellő és újmódi karton,
Fekete selyem, vagy más színű keszkenő.
Ez ám már aztán az igazi bökkenő!
Honnan szeded mindezt jó barátom elő?
Pedig egy gazdaasszonynak ez mindnyája kelendő.

Kell még ezenfelül sajtár és tekenő,
Vaslábas, rézlábas és serpenyő;
Levesmerő, fényes, réz-, vasnyelű kalán,
Sótartó és más eszköz lógjon konyha falán.

Jaj! Hát aztán még a lakószobára,
Nagyon sokkal több kell ám, mint a konyhára.
Mert nem is szóltam semmit még a szekrényekről,
Aranyos képekről és ágyterítőkről.

De amit elmondtam, ez is elég jaj,
Azonban hátra is maradt egy nagy baj.
Mondanám is, nem is, igazán átallom,
De utoljára is el nem titkolhatom.
Mi türes-tagadás, még arra is kell menni,
Hogy a kisbabának bölcsőt is kell venni.

Ebből áll röviden a házasság, párosság,
Aki próbálták, ezt mind így akarták.
Azért begyes szüzek, ne szomorkodjatok,
Hogy ebből a farsangból kimaradtatok.
Jön a másik farsang, mibe' lesz részetek,
Lesz legény, akivel majd ti is lefeküdjetek!

Ajándéktáncra

Ime itt áll előttünk az édes menyasszony,
Hogy koszorús fejvel mivelünk mulasson,
Hogy minden vendégnek egy nótát juttasson,
És az ajándékból majd új cipőt varrasson.

Táncoljon hát mindenki vele egy kurtát,
Csak el ne tiporják a cipőjének sarkát.
Gondoljanak arra, hogy drágáér' ~~mit~~ varrták,
Aztán majd bankóval tömjék meg a markát.

Az asztal közepén van egy üres tányér,
Én kezdem a táncot, a többi még ráér.
Addig menjenek el hatosért, krajcárért,
Húzd rá cigány, húzd rá az új házaspárért!

Elköszönés az új házaspártól

Megkapta az új pár immáron az áldást,
Egész éjjel ittuk reá az áldomást.
Most, hogy reggel vagyon, hát haza indulunk,
Az új házasoktól szépen búcsúzkodunk,
És őket e hajlékban magukra hagyjuk;
Hogy boldogságukat szónkkal ne zavarjuk.

Turbékoljanak ők galambok módjára
És szaporodjanak is jövő ilyentájjra.
Akkor aztán jövőnk keresztelőre,
S megint jót mulatunk, mondhatom előre.

Most má' aztán gyerünk haza!

.....